

Tartuntatautien neuvottelukunnan kokous

Aika Keskiviikko 29.2.2024 klo 11:00-14:00

Paikka Kirkkokatu 12, 1 krs., kh Kruunu ja Teams

Läsnä

Puumalainen, Taneli (pj.)	(+)	Nuorti, Pekka	(+)
Brummer-Korvenkontio, Henrikki	(+)	Ojala, Kati	(+)
Ekhholm, Sari	(+)	Palonen, Eveliina	(+)
Helve, Otto	(-)	Paunio, Mikko	(+)
Järvinen, Asko	(+)	Peltoniemi, Jutta	(-)
Kanerva, Mari	(+)	Peltola, Ville	(+)
Kankuri, Tanja	(-)	Pennanen, Aino	(+)
Kantele, Anu	(-)	Puhto, Teija	(+)
Katz, Anna	(-)	Rahkonen, Marko	(+)
Keinänen, Jari	(+)	Rantakokko-Jalava, Kaisu	(+)
Koivula, Irma	(+)	Raulo, Saara	(+)
Kuoksa, Mirka-Tuulia	(-)	Ruponen, Arja	(-)
Kuoppala, Jaana	(+)	Räsänen, Sirpa	(+)
Lampinen, Olli	(-)	Strandell, Micael	(+)
Lukkarinen, Mervi	(+)	Syrjänen, Jaana	(+)
Mauriala, Timo	(+)	Valtonen, Kirsi	(-)
Nieminen, Tea	(+)		

Asiantuntijat: Hakulin Kajsa (MMM), Kontio Mia (THL), Lakoma Leif (THL), Lund Vesa (STM), Suvivuo Pia (STM), Tulokas Pekka (STM), Virkku Anniina (THL)

Sihteerit: Laura Kalin-Mänttari (THL), Outi Nyholm (THL), Johanna Särelä (STM)

Asialista

1. Kokouksen avaus, läsnäolijat ja sidonnaisuudet

Kokous avattiin klo 11:07 ja käytiin läpi läsnäolijat. Muistutettiin sidonnaisuusilmoitusten toimittamisesta.

2. Kokouksen asialista

Hyväksyttiin kokouksen asialista (Liite 1). Ennakkoon ilmoitettujen aiheiden lisäksi asialistalle nostettiin ajankohtaisen syyhyepidemian hallintatoimet sekä sosiaali- ja terveysministeriön (STM) valmisteleva E-kirje rokotteilla ehkäistävissä olevista syövistä.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja liitteineen

Edellisen kokouksen pöytäkirja liitteineen hyväksyttiin.

4. Ajankohtaista tartuntataudeista ja rokottamisesta, Leif Lakoma ja Anniina Virkku (THL)

Leif Lakoma esitteli ajankohtaiset tartuntatautiasiat ja Anniina Virkku rokotuskuulumiset (Liite 2). Lintuinfluenssan tilannekuva on ollut vuoden 2024 puolella rauhallinen ja tiedonvaihto hyvinvointialueiden kanssa jatkuu. Alkuvuonna on todettu tavanomaista enemmän hepatiitti E -tartuntoja, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) selvittää lihatuotteiden mahdollisuutta taudin aiheuttajana. 65 vuotta täyttäneillä XBB.1.5 -rokotteiden suojateho koronaviruksen aiheuttamaa sairaalahoitoa ja kuolemaa vastaan on ollut suhteellisen hyvä. Syksyn koronarokotusten aikataulu ja kohderyhmät tarkentuvat kevään aikana, Kansallinen rokotusasiantuntijaryhmä (KRAR) käsittelee asiaa huhtikuussa 2024. Kuluvalle influenssakaudella on annettu yhteensä yli 1,7 miljoonaa influenssarokoteannosta, 65 vuotta täyttäneillä saavutettiin korkea rokotekattavuus. Rokotukset ajoittuivat hyvin tautitapausten huipun suhteen.

Keskustelua:

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on pyytänyt THL:lta koronarokotusten päätöksentekoa, rokotteiden hankintaa ja rokotusten ajoitusta koskevaa aikajanaa, jota voitaisiin hyödyntää rokotusten vuosisuunnittelussa ja julkisessa tiedotuksessa. Koronarokotukset toteutuivat kuluvalle kaudella erittäin nopeasti ja rokotteiden teho oli parhaimmillaan epidemian huipun aikana. Syksyn 2024 rokotusten aikataulua eri ikäryhmien osalta harkitaan kevään aikana.

5. Lintuinfluenssa turkiseläimissä, Kajsa Hakulin (MMM)

Kajsa Hakulin esitteli Suomessa turkiseläimiin tarttuneen lintuinfluenssaepidemian vaiheita, torjuntatoimenpiteitä ja suunnitelmia vastaavan tilanteen ehkäisemiseksi (Liite 3). Heinäkuusta 2023 alkaen todettiin loppukokouksien ja ensimmäinen turkiseläintapaus vahvistui 13.7.2023. Turkistarhoilla ei ollut varauduttu siihen, että tartuntaa on laajasti lokeissa. Tartuntojen vahvistumisen jälkeen ryhdyttiin toimenpiteisiin taudin leviämisen estämiseksi. Aluksi tartuntatarhojen eläimet lopetettiin riskiperusteisesti, mutta syksyllä 2023 päädyttiin lopettamaan ja hävittämään tartuntatarhojen kaikki eläimet. Ruokaviraston arvion mukaan lopetettujen eläinten lukumäärä on noin 485 000.

Keskustelua:

Humaaniterveyden hallinnonalan toimijat ovat kiinnostuneet siitä, miten lintuinfluenssaepidemian arvioidaan kehittyvän keväällä ja kesällä 2024, ja miten se vaikuttaa ihmisten terveyden turvaamiseen. Lintuinfluenssarokotteita saadaan Suomeen todennäköisesti kevään aikana. Niillä aiotaan suojata altistuvaa henkilöstöä, kuten turkistarhoilla työskenteleviä ja eläinlääkintähenkilöstöä. Turkiseläimille ei ole rokotetta markkinoilla – Ranska rokottaa suuria määriä ankoja. Monessa maassa turkistarhaus on kielletty eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta. Turkistarhauksen jatko Suomessa on pitkälti poliittinen päätös.

6. RescEu-hankkeen esittely, Vesa Lund (STM)

Vesa Lund esitteli RescEu-hankkeen (Liite 4). Suomelle myönnettiin vuoden 2022 lopulla 242 milj. euroa CBRN-varmuusvaraston rakentamiseen EU-pelastuspalvelumekanismin (UCPM) puitekehiksessä. Joulukuussa 2023 Suomelle myönnettiin noin 62 milj. euroa lisärahoitusta. Suomen konsortiota johtaa sisäministeriö ja mukana ovat STM, Huoltovarmuuskeskus, THL ja Säteilyturvakeskus. Suomeen perustettava strateginen varasto sisältää mm. henkilönsuojaimia, mittauslaitteita, hoitotarvikkeita, lääkkeitä ja vasta-aineita. Pelastus- ja lääkintämateriaali on tarkoitettu niin ensitoimijoiden kuin siviiliväestön suojaksi. Varastoitu materiaali on pystyttävä lähettämään suuronnettomuus- tai kriisialueelle 12 tunnissa avustustarjouksen hyväksymisestä. Ensimmäisten erien on suunniteltu olevan hälytysvalmiudessa vuonna 2024.

Keskustelua:

Koska varastoitava materiaali on tarkoitettu myös siviiliväestön suojaksi, palvelujärjestelmän edustajien pitäisi saada tietää tarkemmin mitä varastossa on saatavilla. On myös hyvin toivottavaa, että materiaalia hyödynnetään. Yhteyspiste on STM:n valmiusyksikkö.

7. Lasten rokotuskattavuuden kehitys, Anniina Virkku (THL)

Aihetta ei ehditty käsitellä kokouksen aikana. Anniina Virkun alustus lasten rokotuskattavuuden kehityksestä (Liite 5) lähetettiin TTNK:n jäsenille sähköpostitse ja aiheesta käydään keskustelua seuraavassa kokouksessa.

8. Tartuntatautien neuvottelukunnan lausuma pistettäviä huumeita käyttävien bakteeri- ja virusinfektioiden hallinnasta, Henrikki Brummer-Korvenkontio (THL)

Henrikki Brummer-Korvenkontio esitteli pistettäviä huumeita käyttävien bakteeri- ja virusinfektiotilanteen taustaa, nykytilanteen sekä ehdotettuja torjuntatoimenpiteitä tilanteen hallitsemiseksi (Liite 6). Aiheesta oli myös etukäteen valmisteltu TTNK:n lausuma (Liite 7).

Pistovälineiden yhteiskäyttö lisää veriteitse tarttuvien virusinfektioiden, kuten HIV, hepatiitti B ja hepatiitti C, tartuntariskiä. Pistämällä huumeita käyttävien infektiotautien tilanne on heikentynyt huolestuttavasti mm. Helsingin ja Uudenmaan, Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan alueilla. Tarvittavat toimenpiteet ko. tartuntatautien ehkäisemiseksi voidaan jakaa kolmeen kokonaisuuteen: Matalan kynnyksen palveluiden turvaaminen ja kehittäminen, testausten ja rokotusten tehostaminen sekä hoitoon pääsyn parantaminen.

Keskustelua:

Lausuma on kommenttikierroksen ja hyväksymisen jälkeen hyödynnettävissä mm. TTNK:lla, hyvinvointialueilla ja eduskunnan lakialoitokeskusteluiden taustamateriaalina. Lausuma tullaan julkaisemaan, mahdollisesti STM:n ja THL:n yhteistyönä. Se viedään myös hyvinvointialueiden johtajille tiedoksi. Jos ko. tilannetta ei saada hallintaan, infektiot siirtyvät pistettäviä huumeita käyttävien joukosta muuhunkin väestöön, mikä lisää kustannuksia entisestään. Viestinnän pääviestit tulee olla tarkasti pohdittuja ja selkeitä. Lausuma lähetettiin sähköpostitse TTNK:n jäsenille ja kirjallisia kommentteja pyydettiin 8.3.2024 mennessä.

9. Hallituksen esitys valmiuteen ja varautumiseen liittyvistä säädösmuutoksista sote-järjestämislakiin, Pekka Tulokas (STM)

Pekka Tulokas kävi läpi hallituksen esitysluonnosta sote-järjestämislain valmiuteen ja varautumiseen liittyvistä säädösmuutoksista. Esitysluonnosta ei olla vielä lähetetty lausuntokierrokselle. Esityksen tavoitteet pohjautuvat hallitusohjelmaan ja lainsäädännössä huomioidaan sekä normaaliolojen häiriötilanteet että poikkeusolot. Toimijatasoja on kaksi: yhteistyöalueen (YTA) sisäinen taso ja kansallinen taso. Kansalliselle tasolle muodostetaan kansallinen johtoryhmä, mutta on vielä harkittavana, tarvitaanko YTA-tasolle erillinen poliittinen elin. Valmiuskeskusten tehtäviä laajennettaisiin mm. tilannekuvan muodostamisesta valmiussuunnittelun ohjaamiseen YTA:lla.

Keskustelua:

Valmiustason nosto on jo integroitu hyvinvointialueiden (HVA) rakenteisiin ja jokainen HVA säätelee valmiuden tasoaan itse – nyt tätä kokonaisuutta yritetään yhdenmukaistaa. Merkittävin ongelma häiriötilanteessa on henkilöstön riittävyys, joka ei käytännössä siirry. Potilassiirroissa riittävän suorituskyvyn edellytys on, että myös henkilöstö on oikeassa paikassa ja riittävää. Lisäksi tiedon tuotanto ja sen siirtäminen HV-alueiden välillä on oltava rutiinia jo normaaliolojen aikana, jotta se toimisi myös poikkeusoloissa. Tiedonkeruun mekanismit on saatava kuntoon normaaliolojen aikana. Yhtenä tiedon siirtämisen haasteena on tietosuoja. Tällä hetkellä kansallista tilannekuvaa kerätään THL:n ylläpitämään alustaan.

10. Muut mahdolliset asiat

Ajankohtaisen syyhyepidemian hallintatoimet, Aino Pennanen (STM)

Aino Pennanen esitteli ajankohtaisen syyhyepidemian hallitsemiseksi käytettävissä olevat torjuntatoimet ja niiden haasteet (Liite 8). Syyhylääkkeitä eivät ole Kela-korvattavia, koska lääkkeiden myyntilupien haltijat eivät ole hakeneet niille korvattavuutta lääkkeiden hintalautakunnasta. Myyntiluvallisten lääkkeiden korvattavuus- ja hinta-asioita ei ole mahdollista ottaa käsittelyyn viranomaisten aloitteesta. STM jatkaa keskusteluja lääkevalmistajien kanssa uusista myyntiluvista ja korvattavuudesta. Tartuntatautien neuvottelukunnalta (TTNK) pyydettiin ehdotuksia, miten varmistaa syyhyn tehokas ja kustannuksiltaan kohtuullinen hoito.

Keskustelua:

Avohilmon diagnoosikoodien perusteella on vaikea tehdä luotettavia johtopäätöksiä, sillä niissä on paljon virhelähteitä. Syyhyn tapausmäärät ovat kasvaneet myös muualla Euroopassa viimeisten vuosien aikana. Resistenssi erityisesti perimetriinille on lisääntynyt. Fimean näkemyksen mukaan lääkkeiden saatavuus ei ole keskeinen ongelma, vaan enemmänkin lääkehoidosta aiheutuvat kustannukset. Kansalaisille kohdennettu viestintä ja opastus oikeaoppisista hoitotoimenpiteistä on tärkeää.

STM:n valmisteleva E-kirje rokotteilla ehkäistävissä olevista syöivistä, Aino Pennanen (STM)

Aihetta ei ehditty käsitellä kokouksen aikana. Aino Pennanen lähetti TTNK:n jäsenille sähköpostitse Euroopan komission ehdotuksen suositukseksi rokotteilla ehkäistävissä olevista syöivistä (Liite 9) sekä tätä koskevan alustuksen, johon sisältyi Suomen alustava kanta asiaan (Liite 10). Ehdotusta on käsitelty ensimmäisen kerran neuvoston kansanterveystyöryhmässä 26.2.2024 ja seuraava käsittely on 11.3.2024. Mahdolliset

ehdotusta ja Suomen kantaa koskevat kommentit pyydettiin 7.3.2024 mennessä sähköpostitse.

Yhteenveto kokouksen jälkeen lähetetyistä kommenteista:

Lasten B-hepatiittirokotuksilla saatava hyöty tulee ilmi vasta vuosikymmenien kuluttua, mikä aiheuttaa haasteita tautitaakkaa arvioitaessa ja kansallisia rokotuspäätöksiä tehtäessä. Muun muassa muuttoliike korkeamman B-hepatiitti-ilmaantuvuuden alueilta on lisääntynyt, ja suonensisäinen huumeidenkäyttö sekä ihmisten liikkuminen maailmalla on lisääntynyt. Kattava lapsuuden B-hepatiittirokotusohjelma estäisi esimerkiksi huumeidenkäyttäjien B-hepatiittiepidemiat tehokkaasti. Se myös säästäisi mittavan määrän terveydenhuollon rajallisia resursseja, joita näiden kaltaisten tilanteiden rajoittamiseen ja hallitsemiseen vaaditaan.

TTNK:n jäsenet kannattivat laajasti lasten hepatiitti B -rokotusohjelman aseman ja kustannusvaikuttavuuden uudelleenarviointia.

11. Seuraavat kokoukset

Seuraava kokous järjestetään kevään 2024 aikana, kutsut lähetetään myöhemmin.

12. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 14:00.

JAKELU Tartuntatautien neuvottelukunnan jäsenet, varajäsenet ja sihteerit
Kutsutut asiantuntijat

TIEDOKSI Kansliapäällikkö Veli-Mikko Niemi
Lääkintöneuvos Anni-Riitta Virolainen-Julkunen

VN/12577/2023-STM-35

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Puumalainen Taneli 91249271V

2024-05-02

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 7 pages before this page
Dokumentet inneholder 7 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 7 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 7 sider før denne side

Detta dokument innehåller 7 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende